

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Burgdorf (KF):

Det er ikke de store og revolutionerende ting, der er sket med dette lovforslag. Udvalget har arbejdet intenst med det, og der er sket nogle ændringer og efter vores opfattelse også nogle forbedringer. Jeg er glad for at kunne sige, at det er et enigt udvalg, der står bag ved betænkningen.

Der er anmeldt et par deputationer imellem anden og tredje behandling, og dem vil vi selvfølgelig gerne modtage og høre, hvad de har at sige om dette lovforslag. Men jeg er glad for at konstatere, at det er et enigt udvalg, der står bag.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-4, ændringsforslag nr. 1, § 5, således ændret, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 6, § 6 i den ændrede affattelse og §§ 7-18 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages kl. 13.

Mødet udsat kl. 11.32.

Mødet genoptaget kl. 13.

Man gik først til:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m. v. [optaget af Anders Andersen].

(Lovforslag nr. 27. Fremsat 28/1 75 af finansminister Anders Andersen. Taget tilbage 21/2 75 af minister for skatter og afgifter Svend Jakobsen. Optaget 21/2 75 af Anders Andersen. Første behandling 14/3 75. Betænkning 6/6 75).

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Sammen med denne sag foretages de under punkterne 13-16 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om skattemæssig tilbageførsel af underskud i aktieselskaber m. v. [optaget af Anders Andersen].

(Lovforslag nr. 30. Fremsat 28/1 75 af finansminister Anders Andersen. Taget tilbage 21/2 75 af minister for skatter og afgifter Svend Jakobsen. Optaget 21/2 75 af Anders Andersen. Første behandling 14/3 75. Betænkning 6/6 75).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om en ekstraordinær afskrivning og om forhøjede ordinære afskrivninger for 1975.

(Lovforslag nr. 118. Fremsat 6/3 75. Første behandling 14/3 75. Betænkning 6/6 75).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om midlertidigt investeringsfradrag [af Stetter m. fl.]. (Lovforslag nr. 164. Fremsat 19/3 75. Første behandling 22/4 75. Betænkning 6/6 75).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds [optaget af Anders Andersen].

(Lovforslag nr. 28. Fremsat 28/1 75 af finansminister Anders Andersen. Taget tilbage 21/2 75 af minister for skatter og afgifter Svend Jakobsen. Optaget 21/2 75 af Anders Andersen, Første behandling 14/3 75. Betænkning 6/6 75).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagene overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Camre (S):

Opfindsomheden hos folketingets partier har været stor på dette område, så stor, at det ikke har været muligt at skaffe den fornødne økonomiske dækning til at gennemføre alle de forslag, der har været fremsat på dette område i indeværende folketingssamling.

Nu vil man straks imødegå disse synspunkter ved at sige: ja men hvad betyder det med de direkte omkostninger, når forslagene indebærer, at beskæftigelsen stiger, pengene kommer jo igen ved besparelser i form af mindre behov for arbejdsløshedsunderstøttelse?

Fra socialdemokratiets side er vi helt enige i dette grundsynspunkt, men problemet består i, at kun få af de lovforslag, vi behandler, har nogen sikker beskæftigelsesmæssig effekt. Derfor har vort sigte været at pille de forslag ud, som reelt kan gavne beskæftigelsen, og det betyder, at flertallet nu

samler sig om en buket eller en pakke, om man vil, der indeholder følgende 4 hovedpunkter: for det første at afskrivningsloftet på 40.000 kr. ophæves for egentlige hyrevogne fra og med indkomståret 1975, for det andet at aktieselskaber m. v. får mulighed for at føre underskud fra skatteåret 1975-76 tilbage til 1974-75, for det tredje at der åbnes adgang til ekstraordinære afskrivninger og forhøjede ordinære afskrivninger for anskaffelser i 1975 og 1976, og for det fjerde at der gives adgang til et investeringsfradrag for bygninger, hvis anvendelse gør dem afskrivningsberettigede, med 5 pct. årlig af anskaffelsessummen i 2 år, når bygningen eller ombygningen er igangsat i tiden 1. april 1975-31. december 1976.

Disse forslag omfatter som nævnt ønsker fra såvel socialdemokratiet som venstre, de konservative og det radikale venstre, selv om vi er helt klar over, at ingen af partierne har kunnet få alt, hvad de gerne ville have.

Jeg vil godt benytte denne lejlighed til at sige, at der er grund til at beklage, at samfundet ikke råder over mere klart og effektivt virkende økonomiske værktøjer til at skabe og opretholde fuld beskæftigelse.

De forslag, vi nu vedtager, vil bedre virksomhedernes likviditet, og de vil gøre det mere attraktivt at investere netop nu, men vi kan ikke forudsige, hvor mange investeringer og dermed hvor megen beskæftigelse der bliver sat i gang, for det afhænger jo først og fremmest af virksomhedernes forventninger til en række økonomiske størrelser, som disse forslag ikke kan påvirke. Forslagene kan trække den rigtige vej, men vi ved ikke, i hvilket omfang de får mulighed derfor.

Vi må til at gøre os klart, at hvis vi skal have mulighed for at styre udviklingen uden om økonomiske kriser og arbejdsløshed, må vi også indrette nye økonomisk-politiske virkemidler. Det er nødvendigt at styre både efterspørgslen og investeringernes omfang langt nøjere end i dag. Det betyder, at regering og folketing må råde over effektive indkomstpolitiske virkemidler og over midler til at påvirke investeringerne umiddelbart opad såvel som nedad og ikke nødvendigvis i samme retning for hver branche. Et system med investeringsafgifter og investeringstilskud kædet sammen med økonomisk demokrati er formentlig mest nærlig-

[Camre.]

gende. Vi har ikke hidtil haft mulighed for således at sætte det kapitalistiske systems tilfældigheder helt ud af spillet, og vi ved, at der stadig er et flertal i denne sal, som mener, at forholdene ordner sig bedst uden en mere effektiv styring end den, vi har i dag. Derfor har vi stadig en alt for høj ledighed, og det vil være urimeligt ikke at fortælle dette lands borgere, at forudsætningen for fuld beskæftigelse er sådanne økonomiske styringsværktøjer, som jeg her kort har omtalt.

Jeg vil anbefale, at man stemmer imod de ændringsforslag, som er stillet af mindretallet, dog således at vi ved lovforslag nr. 28 om ændring af lov om investeringsfonds undlader at stemme om de dér stillede 2 ændringsforslag. Jeg skal så anbefale at stemme for de af flertallet stillede ændringsforslag og udtrykke håbet om, at denne lovgivning må virke efter hensigten.

Brixtofte (V):

Danmark befinder sig i dag i en meget alvorlig økonomisk situation med stor arbejdsløshed og en stor valutagæld samt udsigter til stigende betalingsbalanceunderskud. Hvis den økonomiske situation skal forbedres varigt, kan det efter venstres mening kun ske ved at styrke erhvervslivet. Det, der er brug for, er en langsigtet erhvervspolitik, der kan forbedre konkurrenceevnen og forøge investeringerne. En sådan politik vil skabe større produktion og dermed større beskæftigelse i erhvervslivet til fordel for betalingsbalancen.

Venstre må desværre konstatere, at det ikke har været muligt at finde et flertal for en sådan erhvervsvenlig politik. Venstre må i dag konstatere, at et flertal vil stemme venstres forslag ned, således at der ikke bliver gennemført de varige forbedringer af skattereglerne for erhvervslivet, som hensynet til produktionen og beskæftigelsen kræver. Venstre må konstatere, at regeringen ikke har noget ønske om at gennemføre varige forbedringer af afskrivningsreglerne, antageligvis også med den begrundelse, at der ikke er de fornødne økonomiske midler til rådighed, fordi regeringen har brugt pengene til andre, ikke-erhvervsfremmende formål.

Men venstre må også konstatere, at en

række partier, der burde have større forståelse for erhvervslivets problemer, hjælper regeringen med at nedstemme venstres erhvervsvenlige forslag.

Formålet med venstres forslag er at styrke opsparingen i virksomhederne, således at der er penge til at betale de investeringer, som et konkurrencedygtigt erhvervsliv kræver. Denne opsparing kan kun fremkomme ved afskrivninger eller henlæggelser. Problemet for erhvervslivet har i den henseende i mange år været, at afskrivningsreglerne hviler på anskaffelsesprisen. Når virksomhederne derefter skal erstatte maskiner og anlæg, viser det sig, at prisen på disse investeringsgoder er vokset og afskrivningerne derfor ikke vil være af et tilstrækkeligt omfang til, at virksomhederne kan selvfinansiere deres investeringer.

Venstres forslag er en klar konsekvens af perspektivplanredegørelsen for 1972-1987, bilag 3, der drejer sig om byerhvervenes forhold. Det må beklages, at det kniber for andre partier at lære af de advarsler, som perspektivplanen kommer med til politikerne.

Venstre har foreslået, at man tilnærmer sig et genanskaffelsesprincip for afskrivningerne derved, at der kan afskrives på 120 pct. af anskaffessummen. Dette forslag betyder en varig forbedring af opsparingsmulighederne i erhvervslivet, og det er, hvad Danmark trænger til.

Dernæst har venstre foreslået, at straksafskrivninger kan foretages af småaktiver på under 1.800 kr. i stedet for den nuværende grænse på 1.200 kr. Denne grænse er ikke reguleret siden 1968, hvor den nuværende grænse på 1.200 kr. fremkom ved en forhøjelse fra 800 kr.

Det, der er kedeligt i denne sag, er, at der jo var flertal i folketinget for dette forslag, et flertal, som godt ville forhøje straksafskrivningerne, men vi må nu konstatere, at dette flertal er forsvundet, fordi der er nogle partier, der har svigtet deres egen politik.

Endelig har venstre foreslået, at investeringsfondshenlæggelserne kan udgøre 25 pct. af overskuddet i stedet for de nuværende 20 pct. Dette er også en tilnærmelse til genanskaffelsesprincippet derved, at der allerede i det følgende år kan foretages en forlods afskrivning på investeringer finansieret af disse henlæggelser.

[Brixtofte.]

Jeg må i den forbindelse beklage, at fremskridtspartiet i sine mindretalsudtalelser i betænkningen indtil 2 steder sår tvivl om erhvervslivet og kaster mistanke på erhvervslivet ved at anvende udtryk som fidusfradrag og skattefiduser. Jeg ved ikke, hvilken del af erhvervslivet fremskridtspartiets ordfører har kendskab til, men den del af erhvervslivet, som jeg har kendskab til, anvender ikke afskrivningsreglerne på den måde, som fremskridtspartiet insinuerer.

På alle de tre nævnte områder, som er afgørende for venstre, er det sådan, at flertallet har stillet ændringsforslag, der fjerner venstres forslag. Venstre vil derfor naturligvis stemme imod ændringsforslagene til forslag til lov om skattemæssige afskrivninger og forslag til lov om investeringsfonds.

Hvad angår venstres eget forslag til lov om skattemæssig tilbageførsel af underskud i aktieselskaber, vil venstre stemme imod forringelsen i ændringsforslag nr. 1 og 4, hvorimod vi vil stemme for de redaktionelle ændringer i ændringsforslag nr. 2 og 3.

Med hensyn til de tre andre forslag, som venstre ikke har fremsat, vil venstre undlade at stemme om ændringsforslagene, da venstre mener selv at have forslag, der i langt højere grad er til fordel for erhvervslivet.

Glistrup (FP):

Må jeg straks besvare den sidste talers spørgsmål til fremskridtspartiet: vore hårde bemærkninger, som hr. Brixtofte nævnte, i betænkningen, var bestemt ikke udtryk for nogen kritik, endsige nogen fjendtlighed over for nogen som helst del af erhvervslivet, det var en kritik af folketinget. Skattefiduser er ikke noget, som man på nogen måde, i nogen henseende, kan bebrejde nogen som helst inden for erhvervslivet, hverken den kreds, som hr. Brixtofte måtte have kendskab til, eller den, som vi har kendskab til. Skattefiduser er udelukkende noget, som man kan bebrejde folketinget at det skaber grundlag for at gennemføre.

Men lad mig så i øvrigt om de fire lovforslag, vi behandler her, sige, at det er jo en ret omfattende buket bestående af mange og ret forskelligartede urter, og når vi skal kigge på buketten, er det stort set vort indtryk, at der er mere positivt i den, end der

er dårligt i den. Og så ville man jo på ægte folketingsmanér meget let kunne forfalde til, når man synes om en ting, at kalde den beskæftigelsesfremmende og alverdens andre gode ting, mens man, når man ikke synes om en ting, kalder den det modsatte. Så højt vil jeg imidlertid ikke svinge mig op. Jeg tror, at de love, vi nu er i færd med at vedtage, har en meget ringe effekt på beskæftigelsen. Jeg tror, at skulle man endelig anvende et tilsvarende millionbeløb i beskæftigelsesfremmende foranstaltningers tjeneste inden for skattelovgivningen, så kunne man finde mange måder at gøre det både mere effektivt og mere socialt rimeligt på. At jeg bl. a. tænker på en forhøjelse af bundgrænsen, vil vel ikke komme så overraskende for mange i dette ting.

Men så skulle altså ikke være, og så må vi bedømme de forslag, der nu er opnået enighed om mellem de forligspartier, der står bag ved den buket, vi her skal behandle.

Som stående uden for forliget kan vi selvfølgelig meget let med hr. Brixtofte begynde f. eks. at hudflette kristeligt folkeparti og sige, at hr. Jens Møller sagde vitterlig i fjernsynet til hr. Poul Hartling, at 1.800 kr., som venstre foreslog som overgrænse for småaktiver, var alt for lidt, nej, kristeligt folkeparti gik til valg på at føre venstres politik med forbedringer, de ville sige 2.000 kr., når venstre sagde 1.800 kr., og hvad ser vi så her nu i salen og i betænkningen? At man fra kristeligt folkepartis side stemmer for at blive ved de 1.200 kr., der har stået uændrede fra 1968. Det er jo en almindelig måde at synge sangen på, som hr. Brixtofte var inde på, men dér må vi da i hvert tilfælde se at blive så voksne mennesker, at vi må indstille os på, at når et parti som kristeligt folkeparti i denne situation har ment ud fra deres forudsætninger for at bedømme skattelove, at det alt taget i betragtning mere fremmer den kristelige politik at gennemføre reglerne på den måde, man nu har kunnet få det igennem med hr. Stetters investeringsfradrag og de kristeliges 45 pct. afskrivning, og hvad man nu ellers har talt om, ja, så må selvfølgelig et parti med det mandatantal, man bidrager til forliget med, være nødt til at sluge sådanne ting som det, at man går ind på de 1.200 kr. Der er i og for sig ikke nogen grund til for os andre fri-

[Glistrup]

bårne, der står uden for forliget, bare sådan at skele ned til dem og se ned på dem, fordi de er gået ind på denne løsning.

Men ellers er vel nok den vigtigste bestemmelse inden for det forlig, der er indgået, at de 30 pct., som vi nu igennem snart en snes år har været vant til at regne med som saldoafskrivningsats, og som jo i sin tid blev indført ud fra synspunktet, at man skulle kunne føre konjunkturpolitik over disse 30 pct., nu i en periode skal være 45 pct.

Jeg mener afgjort, at en sådan stadig flimrende skiften om på procenter i skatte-lovgivningen ofte er uheldig, men her er tale om en så kardinal bestemmelse, som enhver skatterådgiver, enhver revisor, enhver advokat, har brug for så mange gange, at de betænkeligheder, der normalt er ved at ændre på procenter, ikke gør sig gældende med særlig vægt, når der er tale om en så fundamental procent som her, og jeg tror derfor, det er rimeligt og rigtigt, at folketinget, i det omfang man mener, at dette her nu kan bruges i konjunkturpolitikens tjeneste, fra tid til anden laver om på det.

Jeg har alle dage ment, at de 30 pct. vel nok er en urimeligt lav procent, og derfor kan jeg, selv bortset fra det konjunkturpolitiske, hilse med glæde, at vi i hvert tilfælde nu for en 2-årig periode kommer frem til 45 pct. Og der er i hvert tilfælde én ting i den forbindelse, som jeg kan udtrykke den allerstørste tilfredshed med, og det er, at vi opgiver denne håbløse sondring fra VKR-regeringens dage mellem, om man skal regne med anskaffelser i første halvår eller anskaffelser i andet halvår. Hvad har den ikke givet anledning til af urimeligheder og småligheder, som fører til urimelig belastning af skattesystemet helt op til landsskatteretten uden at tjene noget som helst fornuftigt vidsigtet, provenumæssigt eller andet retfærdighedsformål? Derfor er det da dejligt at se, at den sondring midt i indkomståret falder væk for indeværende og for det kommende indkomstår. Jeg håber aldrig nogen sinde, den grænsedragning skal vende tilbage til dansk lovgivning igen.

Så kan man beklage, at skatteministeren har udformet disse regler på en sådan måde, at han dels har gjort det til en malabarisk lovtekst, som man kan tage med sig på sit

natbord 6-7 aftener i træk og falde i søvn over uden at komme igennem den og i grunden forstå, hvad det er, der står i disse paragraffer, i stedet for, som det var muligt, og som et af fremskridtspartiets ændringsforslag går ud på, at udtrykke praktisk talt den samme mening i en klar og tydelig lovtekst, der ikke vil bevirke nogen væsentlig provenuforskydning. Men dér har man altså villet følge skattedepartementets dårlige tradition for ikke at skrive ordentligt dansk, og derfor må vi altså simpelt hen affinde os med, at erhvervslivet nu skal belastes med en ny særlov, som ikke er teknisk særlig veludformet, men indholdet af den er fornuftigt.

Det andet af de fire lovforslag er et lille skridt i den rigtige retning, men dér gjorde udvalget jo desværre det, at det fulgte venstres tanker. Og jeg må indrømme, at jeg sad og tænkte på det lovforslag, da jeg hørte hr. Brixtoftes indlæg før, så jeg kunne ikke lade være med at smile over, at hr. Brixtofte mente, at det var venstre, der havde forpagtet erhvervsvenligheden; både erhvervsvenligheden, men først og fremmest almindelig skatteetik tilsiger jo, at venstres forslag er helt forfejlet.

Den rigtige måde at løse det problem på, det, man teknisk kalder carry-back problemet, er selvfølgelig det radikale venstres forslag om, at man skal ligestille virksomheder, der drives i personlig regie, med virksomheder, der drives som aktieselskaber. Derfor synes jeg, det er trist, at forligspartierne, når nu venstre ikke kom med i forliget, i og for sig har optaget venstres grundidé i lovforslag nr. 30 om skattemæssig tilbageførsel af underskud i aktieselskaber i stedet for at arbejde ud fra det radikale forslag, som glimrende på en administrativt enkel måde kunne have været praktiseret. De ændringer, der skulle til for at gøre det radikale forslag bedre praktiksabelt — det var såmænd udmærket, som det var, men hvis man altså skulle gøre det endnu bedre — så skulle man gøre det mindre, man skulle simpelt hen slette de to sidste punkummer i § 1, og det tør jo nok siges at være sjældent, at man både kan gøre tingene enklere og samtidig gøre lovteksten mere overskuelig.

Men nu har man altså vedtaget, at man på

[Glistrup.]

de områder vil følge ikke-forligspartneren venstre, og da det sa ganske givet er rigtigt at lade carry-back princippet, som er et rigtigt princip skatteetisk, få fodfæste i dansk skatteogvigning, vil vi stemme for forslaget ved tredje behandling, fordi det som sagt går den rigtige vej.

Men hvor ville det dog have været lykkeligt for mange fiskere og gartnere osv., der har haft et godt år i 1974, og som ikke driver deres virksomhed i aktieselskabsform, om man dér kunne have lavet erhvervsstøtten, som man taler så meget om, til disse og mange andre erhverv, ved at de, når det nu viser sig at gå så dårligt, som det går i 1975, i overensstemmelse med det af de radikale stillede forslag, hvis det var blevet vedtaget, kunne henvende sig på det lokale skattekontor og simpelt hen få tilbagebetalt nogle af de skatter, som de havde betalt under urigtige forudsætninger i 1974, fordi det nu havde vist sig, at erhvervsforløbet på længere sigt var risikabelt og underskudsgivende. Men flertallet har jo bundet sig sammen, og vi må altså erkende, at man ikke vil benytte denne fornuftige måde at lave fiskerstøtte, gartnerstøtte og støtte til så mange andre erhvervsdrivende, der er blevet ramt af de konjunkturer, der er kommet, og som dette folketing har forstærket i nedadgående retning: — at altså denne erhvervsstøtte kun kan opnås af dem, der i tide har været henne hos aktieselskabsgrossisten og købt et aktieselskab. De mennesker kan gøre det, andre mennesker kan ikke gøre det.

I øvrigt er der også andre tekniske indvendinger imod lovforslag nr. 30 om skattemæssig tilbageførsel af underskud i aktieselskaber. Men det er ikke noget, der ligger noget principielt i, så det skal jeg forbigå og gå videre til det, der vel nok er buketstens grimmeste blomst, nemlig hr. Stetters adoptivbarn og yndlingstanke om disse investeringsfradrag, hvor man altså nu vil sige, at man for byggevirksomheder kan få lov til at fratække ikke 100 pct., men 120 pct. Det er et meget, meget farligt princip, vi hermed for første gang introducerer i dansk skatteret. Vi havde det som et led i egnsudviklingsstøtten midlertidigt i nogle enkelte områder af landet, hvor det jo gav anledning til særdeles uheldige erfaringer omkring

1970, men nu vil man altså give det som en generel landsdækkende regel.

Så har vi endelig det fjerde af de forslag, vi behandler, nemlig forslaget vedrørende investeringsfonds, og dér kunne hr. Brixtofte jo rigtig svinge sig op på lyrikkens høje pegasus. Men hvis de betragtninger, hr. Brixtofte gjorde gældende, med nogen føje kunne være fremført, da vi havde principdiskussionen om det for et års tid siden, hvor jeg i og for sig mente, at hr. Camre ganske kraftigt torpederede den luft, der var i den ballon, så kan man i hvert fald ikke i dagens arbejdsløshedssituation gennemføre en regel som den, venstre troligt fremturer med, fordi den nu engang stod i valgprogrammet, som blev skrevet på landsmødet i september 1973 under helt andre konjunkturer. Det at tilskynde til investeringsfondshenlæggelse på et tidspunkt, hvor der er arbejdsløshed, er jo direkte beskæftigelsesfjendsk. Man kan diskutere og i allerhøjeste grad sætte spørgsmålstegn ved, hvor megen beskæftigelseeffekt der er i love af denne karakter, men simpelt hen at sige til folk: hvis I lader være med at sætte beskæftigelse i gang, giver vi jer en belønning — det er dog alligevel for paradisk i et land, der har 120.000 arbejdsløse, eller hvor mange vi nu har i øjeblikket. Det er ikke noget, som kan være rimelig politik på nuværende tidspunkt, og når venstre stadig rider på den, er det jo bare, fordi den nu har stået der, og så har man overført den fra den helt anderledes konjunktursituation, vi havde i september 1973.

Vi kan tage principdiskussionen, når vi engang, 2 måneder efter fremskridtspartiets overtagelse af regeringen, har afskaffet arbejdsløsheden her i landet. Men vi kan ikke før det tidspunkt med nogen alvor diskutere hr. Brixtoftes forslag, og til den tid bliver der heller ingen interesse for det, for så er indkomstkatten ved at blive afviklet, og så er der ikke brug for at få fradrag af nogen som helst art, heller ikke for det fradrag, der er tale om her.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg var ved at blive helt betænkelig ved de mange roser fra hr. Glistrup; jeg skal vende tilbage til det lidt senere.

Først vil jeg til gengæld sige lidt om den

[Bernhard Baunsgaard.]

indstilling, fremskridtspartiet har til forslaget om investeringsfonds. Det er især de bemærkninger i betænkningen, som fremskridtspartiet har brugt ved afvisningen af investeringsfondsforøgelsen. Der siger man:

„De nugældende 20 pct. virker i vidt omfang som en skattefidus“

— og jeg skal ikke betvivle, at de kan virke sådan i nogle tilfælde, hr. Glistrup er jo ekspert på dette område —

„for en begrænset befolkningskreds.“

Og så siger man minsandten:

„Sådan noget skal undgås, da de midler, der er til rådighed for indkomstskattelettelse, bør benyttes til generelle lettelser for alle skatteydere . . .“

Ja men hvordan kan det parti, der den anden dag stillede forslag om, at en begrænset kreds, nemlig sømændene, slet ikke skulle betale skat, sige noget sådant? Tror hr. Glistrup ikke, det på et eller andet tidspunkt går op for skatteyderne, at fremskridtspartiet i øjeblikket er helt ude på overdrevets område, ude i det rene demagogi? Jeg er ked af at måtte sige det, men jeg synes, det skal frem her, at man den ene dag fremsætter et lovforslag, der alene er til gunst for en begrænset skatteyderkreds, og den næste dag tager afstand fra at gøre noget sådant.

Jeg er glad for, at det er lykkedes at samle et pænt flertal omkring denne erhvervslovgivning, og jeg kan forstå, efter det der er sagt indtil nu, at der på nogle punkter bliver i hvert fald et meget solidt flertal. Det er lykkedes at samle dette flertal, fordi det er nødvendigt at bedre vilkårene for vores erhvervsliv, hvis vi atter skal sikre en stor beskæftigelse. Vi har nok her i folketinget gennemført en række love til hjælp for arbejdsløse, men det egentlige må jo dog være at sikre mennesker arbejde, og det er derfor, vi kan gå med til det, selv om jeg deler de bemærkninger, der er faldet fra hr. Brixtofte og hr. Glistrup om, at vi burde se at få lavet en erhvervslovgivning af mere varig karakter. Efter radikal opfattelse burde vi ligesom svenskerne have en mere smidig afskrivningslov, der kunne svinge i takt med konjunkturerne, så der kunne gives særlig gunstige afskrivningsmuligheder for erhvervslivet, når der var optræk til arbejdsløshed, sådan at man

kunne imødegå det allerede i starten. Jeg håber bestemt, at regeringen i den kommende samling vil gå ind i en seriøs drøftelse af, hvordan vi med rimelighed kan passe dette ind i dansk skattelovgivning.

Må jeg sige til hr. Brixtoftes bebrejdelse, fordi det ikke allerede sker nu: ja vist, jeg skal da i og for sig ikke sige andet, end at jeg også havde ønsket, det skulle ske. Nu sad venstregeringen 14 måneder og nåede ikke at lave noget på dette område, og konjunkturerne var, hvis man ikke var meget blind, af akkurat samme karakter under venstregeringen, vi vidste alle sammen, hvad det trak op til, og jeg understreger, at noget sådant skal tages i starten, hvis det ikke skal blive meget besværligt. Men nu har den socialdemokratiske regering siddet i 4½ måned, og den er dog nået til at komme med forslag til lettelser for erhvervslivet.

Hvad angår de punkter, det drejer sig om her, skal jeg især understrege én ting, og det er spørgsmålet om de regler, der gælder for private erhvervsdrivende og for selskaber. Vi må konstatere, at beskatningen af private erhvervsdrivende på en del punkter er hårdere end selskabsbeskatningen. Jeg forstår også godt, hvad det er, der ligger bagved. Man har jo endnu fornemmelsen hos for mange i folketinget af, at der er noget, der hedder profit og arg kapitalisme, og jeg ved ikke, hvilke skræmmebilleder man kan opregne. Men man må jo huske på, at det egentlige, det, som vi alle sammen må være interesserede i, er, at der er arbejdspladser i erhvervslivet, og det må vi være, hvad enten det er private erhvervsdrivende eller selskaber.

Jeg vil gerne, så indtrængende som det er mig muligt, opfordre ministeren for skatter og afgifter til at lade foretage en undersøgelse, eventuelt gennem det udvalg, vi, så vidt jeg forstår, stadig væk har siddende, nemlig Poul Dahlggaard-udvalget, af muligheden for, at vi kan bedre forholdene for de private erhvervsdrivende. Det tror jeg vi kunne nå, hvis vi ville undersøge, om det ikke var muligt at dele de private erhvervsdrivendes indkomst i to dele, en indkomstdel, der svarer til lønmodtagernes indkomster, og som tages ud af erhvervsvirksomheden til forbrug eller, og det må understreges, til opsparing andetsteds, f. eks. til anbringelse i skibsanpartier, eller hvad man nu gør, og så

[Bernhard Baunsgaard.]

den anden del, den del af indkomsten, der bliver stående i virksomheden og tjener til bevarelse af arbejdspladserne. For hvis noget sådant skete, måtte det være muligt, at den del af overskuddet af erhvervsvirksomheden, der blev stående og bevarede og udbyggede erhvervsvirksomheden, kunne behandles efter de regler, der gælder for selskabsbeskatning.

Jeg skal understrege, at man i Norge er i gang med en sådan undersøgelse og har været det siden januar, det står omtalt i det sidste hæfte, vi har fået om meddelelser om erhvervs- og skattelovgivning.

Men alt i alt må jeg sige, at vi er glade for, at der er kommet et forslag, vi er glade for, at et flertal kan gennemføre det, og vi er glade for, at dette flertal i nogle tilfælde bliver et overordentlig solidt flertal.

Om afstemningen kan jeg kun sige, at vi stemmer naturligvis for alle ændringsforslag, der er stillet af ministeren, og som vi har været med i.

Med hensyn til lovforslaget om investeringsfonds skal jeg kun sige, at vi er enige i de bemærkninger, der kom fra hr. Glistrup, at det nu gælder om, at vi samler os om den del af erhvervslovgivningen, der kan sætte arbejde i gang forhåbentlig øjeblikkelig eller i hvert fald hurtigt, og at vi derfor på ingen måde vil blandes ind i lovgivningen om investeringsfonds. Vi vil ikke bruge de midler, der er, til at forhøje investeringsfondsmulighederne, for vi skal have arbejdet i gang nu. Vi vil slet ikke blande os i, om det ene eller det andet kommer til at stå i denne lov, for vi agter at stemme imod ved tredje behandling.

Støtter (KF):

Den mest virkningsfulde erhvervs politik er en offentlig økonomisk planlægning, som sikrer virksomhederne en rimelig indtjening og stabile arbejdsforhold. Hverken en statslig bistandsfond, gunstige afskrivningsregler eller andre foranstaltninger af denne eller lignende karakter kan erstatte en sådan stabil politisk og økonomisk udvikling med hovedvægten lagt på bekæmpelse af pris- og omkostningsstigningerne. Herom burde der ikke herske nogen tvivl. Men denne tvivl eksisterer især i denne sal, og jeg mener, at denne tvivl snarest bør fjernes. Vi bør

på et eller andet tidspunkt i nær fremtid finde ud af, hvor flertallet ligger i denne problemstilling.

Jeg vil imidlertid også gerne have sagt ved denne lejlighed, at der på den anden side er et stærkt behov for en modernisering af den del af skattelovgivningen og skattepraksis, som vender ud mod erhvervslivet, jeg tænker på kapitalvindingsskatten, aktiens skattemæssige stilling, dobbeltbeskatningen, kurssikringsordningen og meget andet. Der findes en udmærket oversigt over disse problemer i Skattepolitisk Oversigt nr. 2, 1975. Den konservative gruppe vil i løbet af sommeren udarbejde forslag om disse emner med henblik på fremsættelse i den kommende folketingsamling.

Fire af de lovforslag, som vi behandler her, indeholder ingen langsigtede løsninger på erhvervslivets problemer. Det er midlertidige ordninger; de tager sigte på at fremme investeringer i maskiner og i bygninger, og de skal ses i sammenhæng med behovet for at mindske den høje ledighed.

Hr. Brixtoftes indlæg var helt forfejlet. Det er rigtigt, at partiet venstre har fremlagt nogle forslag i skatte- og afgiftsudvalget, men det er også rigtigt, at partiets forhandlere har været aldeles passive. Så sent som 3 dage før fristen for afgivelse af betænkning udløb, var der endnu ikke kommet gang i realitetsforhandlingerne om de 6-7 erhvervsvenlige eller beskæftigelsesvenlige forslag, som var henvist til behandling i udvalget.

At vi fik gang i forhandlingerne skyldes udelukkende et konservativt initiativ, og bestemmelserne i de 4 lovforslag efter afstemningen her ved anden behandling er, hvad der kunne opnås enighed om.

Forslagene falder i 3 hovedgrupper, der supplerer hinanden.

For det første åbnes der adgang til et ekstraordinært investeringsfradrag for erhvervsbygninger, der igangsættes i tiden fra 1. april 1975 til 31. december 1976. Investeringsfradraget foretages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fordelt over 2 år med 5 pct. årlig.

Virksomhederne er af mange grunde tilbageholdende med at foretage nye investeringer. Der ligger imidlertid rundt omkring på de private produktive arbejdspladser en række investeringsplaner, og de kan nu med

[Stetter.]

fordel fremmes. Jeg opfordrer arkitekter, ingeniører, advokater og revisorer til at gøre deres klienter opmærksom på, at der nu også er et skattemæssigt incitament til at komme i gang med bygningsinvesteringer.

Hr. Glistrup og jeg har ved tidligere lejlighed udvekslet bemærkninger om dette forslag. Det er jo ikke første gang, det fremsættes, denne påstand rettede hr. Glistrup selv. Det er anden gang, vi arbejder med et sådant forslag her i landet, og forskellen fra det første er, at forslaget denne gang er landsomfattende. Begge forslagene var og er midlertidige. Første gang var erfaringerne gode, og jeg mener, at det vil vise sig også denne gang. Men hr. Glistrup tåler jo ikke, at andre borgerlige partier får deres synspunkter ført igennem, i hvert fald ikke, når det drejer sig om det konservative folkepartis synspunkter. Men det er jo noget, vi må lære at leve med.

Den anden hovedgruppe er, at der åbnes adgang til et ekstraordinært investeringsfradrag på 15 pct. for maskiner, inventar og andre driftsmidler anskaffet inden for indkomstårene 1975 og 1976. Der er her tale om en tillempt hensyntagen til de stigende genanskaffelsespriser. Dette forslag supplerer forslaget om ekstraordinære bygningsafskrivninger. Også her gælder det om, at rette vedkommende bliver gjort opmærksom på dette incitament til nyanskaffelser.

Det tredje forslag åbner adgang til tilbageføring af underskud fra indkomståret 1974, men forslaget gælder kun for dette ene år og gælder kun for aktieselskaber.

Den konservative gruppe havde gerne set denne ret til tilbageføring respektive fremføring af underskud udvidet. Desværre rummer udformningen af denne tanke i praksis en række forskellige problemer, som der ikke har været tid eller lejlighed til at behandle.

Aktieselskaber med dårlig indtjening i 1974 får med andre ord en mulighed for at udnytte reglen om investeringsfradrag for erhvervsbyggeri og for maskiner m. v., og derved supplerer og støtter dette forslag de to andre.

Den konservative gruppe anbefaler at stemme for de af ministeren stillede ændringsforslag tiltrådt af et flertal. Vi kommer derved til at stemme imod ændringsfor-

slag, som vi er tilhængere af, stillet af mindretallet, men det er jo vilkårene, når man ønsker, at der skal nås resultater, og det er vel resultater, der tæller, forhåbentlig. Man kan godt undertiden komme lidt i tvivl.

Jeg glædede mig i denne forbindelse over hr. Glistrups bemærkninger om dette emne. Jeg tør næsten ikke tro, at det er en erklæring, som gælder for fremskridtspartiet i fremtiden, men man har jo lov at håbe. Det kan være, at det kun er en bemærkning, som lige netop passede hr. Glistrup i dette øjeblik og til denne sag.

Jeg gør endelig oppmærksom på, at de partier, som er enige om at gennemføre denne foreløbige lovgivning, også er enige om, at erhvervslivets problemer ikke hermed er løst. Den konservative gruppe vil arbejde videre i næste samling med løsning af disse problemer.

Ømann (SF):

Nej, erhvervslivets problemer er så sandelig ikke løst, så sandt som vi har 120.000-130.000 arbejdsløse i dag, og disse lovforslag er altså fremsat i illusionen om, at det skulle hjælpe på beskæftigelsen, når man forærede forskellige grene af erhvervslivet nogle flere skattepenge.

Så har man altså fået en lovgivning her, som nu skal, kan jeg forstå, vedtages af et flertal under store erhvervsmæssige armsving. Jeg tror, at armsvingene burde være lidt mindre, fordi denne lovgivning er i og for sig ikke særlig fremragende, og det er da også et spørgsmål, om den virkelig ønskes så indgående af erhvervslivet, som nogle af ordførerne her har givet udtryk for.

Det er en meget forvirret lovgivning, og det er en meget komplicerende affære for hele skattelovgivningen, det, man her er i færd med. Jeg skal derfor ikke indlade mig på at gøre rede for hvert enkelt af de meget udviklede ændringsforslag, men blot sige, at vi naturligvis vil stemme for dem, der mildner galskaben, og imod dem, der gør galskaben vildere.

Men jeg synes, det er et stærkt stykke, at nu havde vi i går i skatteudvalget en drøftelse om sagsophobningen i landsskatteretten, og vi var enige om, tror jeg — jeg tror ikke, jeg røber noget ved at sige det — at det fundamentale var vores meget udviklede skattelovgivning. Så står vi altså her i

[Ømann.]

dag over for et lovkompleks, som betyder en yderligere belastning på alle de berørte felter. Man kunne skrive som overskrift over denne lovgivning: ringe effekt, men stor administration.

Så indføres der også noget helt nyt. Man skal nu kunne forlange en skattegodtgørelse, en tilbagebetaling af tidligere skat, hvis man laver sig et underskud. Det gælder kun for selskaber, fordi der kom en advarende skrivelse fra finansministeriet om, at det kunne ikke lade sig gøre for private erhvervsdrivende, og mærkværdigvis respekterede man dette.

Der er jo noget om, at gamle skattelove er gode skattelove, og vi har haft en tendens til herinde bare for småtings skyld, for småformåls skyld, at lave om og lave om, og det er endnu mere ærgerligt at se det blive gjort, når man kan se, at den lovgivning, man laver, i og for sig ikke har de gode hensigter, man påstår den har. Hvordan kan man dog tro på, at disse håndører til erhvervslivet vil skabe øget aktivitet, vil skabe beskæftigelse, når man for øjeblikket kører med en 50 pct. overkapacitet? Hvordan kan man tro, når man i forvejen har masser af afskrivningsmuligheder, at det, erhvervslivet trygler om, er ekstra afskrivningsmuligheder, samtidig med at de må erkende, at deres indkomster er små, de indkomster, som fradragene skal ske i? Der er noget meget modstridende i argumenterne for denne lovgivning.

Der vil naturligvis ske det, som ekstra afskrivninger altid har forvoldt, nemlig en social omfordeling i en vis forstand, at de firmaer, de virksomheder, der har magt over tingene, naturligvis vil benytte lejligheden til at udskifte deres maskineri og deres driftsmidler i det hele taget, når de i en kort årrække får en ekstra afskrivningsmulighed, mens de, der er i nød, de, som vi virkelig havde brug for skulle investere, sætte arbejde i gang og etablere arbejdspladser, naturligvis ikke har denne mulighed og denne magt.

Nu ser vi, at partiet venstre vil benytte lejligheden til at gå endnu længere, til at forøge afskrivningerne på længere sigt og afskrivningsvilkårene i det hele taget. Som sagt er der masser af afskrivningsmuligheder, og jeg tror, der er mange brancher,

hvor man ikke orker at udnytte de afskrivningsmuligheder, der allerede findes.

Det ville altså være ønskeligt med en bedre kontakt mellem den gode vilje og den effekt, som lovgivningen har. Det ville være ønskeligt i en tid med arbejdsløshed, at man vendte ørene lidt mere omhyggeligt, fordi der er kun småpenge til at lave beskæftigelsesmæssige foranstaltninger for. Her laver man altså en lovgivning, som på papiret vel koster 300-400 mill. kr. Jeg vil mene, at det er at smide pengene ud ad vinduet. Vi agter at stemme imod samtlige disse lovforslag ved tredje behandling.

Arne Bjerregaard (KrF):

Må jeg sige til den sidste ærede taler, at hvis disse love ikke har nogen værdi for erhvervslivet, vil det sådan set ikke koste samfundet en øre, for kan man ikke udnytte de afskrivningsmuligheder, der er i disse love, kan der naturligvis ikke blive et mindre beskatningsgrundlag, så jeg kan ikke se andet, end at hvis man regner med, at de virker, koster de noget, virker de ikke, koster de ikke én øre for samfundet.

Som det allerede er sagt, lå der i skatte- og afgiftsudvalget en række forslag, som havde til hensigt at hjælpe erhvervslivet både med hensyn til investeringer, henlæggelser og afskrivning. Vi har fra kristeligt folkepartis side hele tiden sagt, at vi ønsker at ophjælpe erhvervslivet, fordi vi konstaterer som så mange andre, at kun et vel virkende erhvervsliv er med til at skabe den fulde beskæftigelse, er med til at skabe et udviklet samfund, et samfund i fremgang. Stagnerer vort erhvervsliv, går det også tilbage på alle mulige andre områder.

Derfor er vi gået ind i, mener jeg da, seriøse forhandlinger om at få gennemført nogle af disse lovforslag, som lå i skatte- og afgiftsudvalget. Alle var vel klar over, at vi ikke kunne få gennemført alle de lovforslag, som lå i skatte- og afgiftsudvalget, og derfor måtte vi koncentrere os om nogle enkelte, og vi har så prøvet på at gå ind i disse seriøse forhandlinger og prøvet på at få vores synspunkter tilgodeset igennem gennemførelsen af visse lovforslag. Det er de lovforslag, som nu ligger her til behandling, som vi mener vi har haft indflydelse på, og som vi gerne tør vedkende os, ikke som noget,

[Arne Bjerregaard.]

som kan redde erhvervslivet nu og i fremtiden, men som kan være en hjælp til vort betrængte erhvervsliv i øjeblikket.

Det, som vi med hensyn til afskrivningen har lagt vægt på, er, at i den akutte situation måtte det være en begrænset tid, man måtte have en ekstra afskrivning. Vi mente, at dette forslag om kun 1 år, som lå på bordet, var for lidt. Der må være længere tid med disse ekstra afskrivninger, og derfor blev man enig om 2 år og om, at man selv kan bestemme, i hvilke år i løbet af 4 år man vil bruge disse afskrivninger. Så kan man selvfølgelig sige: ja men der er virksomheder, som ikke har mulighed for at bruge disse afskrivninger. Ja vel, det er os da ikke ubekendt, at der er disse virksomheder, men hvorfor snakker man så om, at man bruger penge til det, for så koster det som sagt ingen penge. For de virksomheder, som har mulighed for det, vil der ske en ekstra investering, der vil ske en udvidelse, og dermed vil der blive skabt nye arbejdspladser, og det er så sandelig det, vi ønsker at være med til at skabe. Skaber vi nye arbejdspladser, skaber vi selvfølgelig øget produktion, og øget produktion skaber yderligere beskæftigelse. Altså er det en nødvendighed, at vi prøver på også ad den vej at tilgodese erhvervslivet.

Også investeringsfradraget er midlertidigt og måske ikke så stort, som vi kunne have ønsket det. Men det er i hvert fald min forhåbning og min tro, at det vil være med til at skabe øget beskæftigelse inden for byggefagene og også betyde investeringer, som vil fremme produktionen.

Hvis vi ser på denne forligslovgivning, er det alt i alt min opfattelse, at den vil op hjælpe erhvervslivet, at den vil øge investeringerne og altså direkte være med til at afhjælpe arbejdsløsheden. I det øjeblik man får investeret, får man flere arbejdspladser, og så vil man på længere sigt hjælpe beskæftigelsen og dermed være med til at fastholde vort, jeg må vistnok sige sociale niveau, for en af de ting, som det hurtigst går ud over i det øjeblik vi ikke kan holde vores produktionsapparat i gang, er vores sociale standard.

Lad mig så henvende mig til partiet venstre, som har været særdeles negativ over for dette. Jeg synes, at jeg finder anledning

til at henvise til deres formands ord til mig om, at i den givne situation er det om at gøre, at udnytte det man kan udnytte set fra sit partis målsætnings idé. Det var, da jeg anklagede venstre for at gå med i kapitalvindingsskatten uden at spørge os andre. Her har været mulighed for i udvalget at være med til at påvirke disse lovforslag, men man var tilbageholdende og ønskede ikke at være med til noget, stod kun som gold opposition. Jeg synes, det er lidt pauvert bagefter at harcelere over, at vi andre i sin tid sagde, at denne og hin lovgivning var det muligt at få bedre, hvis man ønskede at snakke, men her var der i al fald ingen afvisning af at snakke om afskrivninger eller alle disse andre lovforslag, som lå i skatte- og afgiftsudvalget. Jeg ved nok, at man fra partiet kan stå renere og sige: ja vel, vi ville så og så meget, og derfor kunne vi ikke være med. Jeg mener i al fald, at når man havde mulighederne for at være med til at gøre det bedre, så skulle man have brugt disse muligheder i stedet for at stå ren i gold opposition.

Med hensyn til lovforslaget om investeringsfondshenlæggelse må jeg sige, at det står mit hjerte nær, men nu havde vi jo haft mulighed for at få det igennem med et flertal, og så kan vi ikke have lod eller del i ændringsforslagene til dette lovforslag, ligesom vi må afvise lovforslaget ved den endelige behandling.

Vi skal anbefale at stemme for de ændringsforslag til disse 4 lovforslag, som vi er medforlagsstillere af, og håber, at der vil være flere end dem, som har tilsluttet sig disse, som vil være med til at stemme for dem, fordi det trods alt er en forbedring for dansk erhvervsliv.

Kaj Hansen (DKP):

Mit partis ordfører kan ikke være til stede, men jeg skal redegøre for kommunisternes stilling til dette komplekse af lovforslag.

De skal gennemføres med skiftende flertal, og der er sagt om denne lovgivning, at den skulle være beskæftigelsesfremmende. Så vidt jeg kan se, ligger det beskæftigelsesfremmende i, at der bliver mere at lave for administrationen, der bliver mere at gøre for revisorerne, og der bliver endnu mere at lave for sagførerne. Det er vel stort set den beskæftigelse, der ligger i disse lovforslag.

[Kaj Hansen.]

Det var næppe på denne måde, man skulle prøve at bedre beskæftigelsen her i landet. I virkeligheden er det jo en udbygning af den fradragsjungle og de afskrivningsregler af forskellig art, som vi har masser af i forvejen.

Der er også noget, der er meget principielt forkert ved en sådan lovgivning. Det vil være folketinget bekendt, at kommunisterne — og det gælder lovforslag, der har været til behandling inden for de sidste dage — har støttet en lovgivning, som har virket beskæftigelsesfremmende på ganske enkelte og klare områder, hvor det drejer sig om garanti for lån, hvor det drejer sig om långivning til mindre erhvervsdrivende eller håndværksvirksomheder, hvor det drejer sig om i ganske særlige tilfælde at redde arbejdspladser og virksomheder. Men hvad er det i virkeligheden, denne lovgivning går ud på, selv om man gik ind på problemstillingen, at dette skulle være en støtte til erhvervslivet? Det er, at det er en støtte til erhvervslivet, som i virkeligheden holdes fuldkommen skjult for befolkningen, og det er i virkeligheden sådan, at ved en lang, lang række af de forslag, vi har af forskellig art, som går på skattefradrag af forskellig art, holdes det i virkeligheden skjult, hvor meget lønmodtagere, hvor meget skatteydere i det hele taget, yder til erhvervslivet på forskellige områder. I en lov, som i ganske konkrete tilfælde afsætter nogle millioner kroner, der kan gives i lån eller på anden vis, kan man jo se, hvad sagerne drejer sig om, men hvor mange penge bliver i virkeligheden ikke druknet på denne måde her.

Det ville i virkeligheden være rart — og jeg vil gerne ved denne lejlighed rette en opfordring til skatte- og afgiftsministeren, det behøver ikke at være i morgen eller i overmorgen, og det behøver heller ikke at være i denne folketingssamling — at få en samlet oversigt over, hvad der ydes erhvervslivet på en lang række forskellige områder, også de skattemæssige. Det vil være nyttigt, også når vi diskuterer andre skattespørgsmål end dem, der her er til behandling i dag.

Om de ændringsforslag, der er stillet, kan jeg sige, at de ændringsforslag, som kan gøre dette dårlige lovkompleks en lille smule mindre dårligt, vil vi stemme for. Om lovfor-

slagene som helhed kan jeg sige, at vi må meget varmt anbefale at stemme dem ned.

Jes Schmidt (CD):

Den gruppe, jeg repræsenterer i denne sag, deltager i forliget om disse 4 lovforslag med omtrent samme motivering, som vi gav, da vi for nogen tid siden var deltager i og understøttede revisionen af særlig indkomstskat. Jeg går ud fra, at det er bedre, at folketinget i hvert fald gør et lille positivt skridt end lader alt ligge.

Vi er ganske klar over, at de 4 lovforslag her ikke er endelige og patentløsninger på erhvervslivets problemer af i dag. Det kunne sikkert tænkes meget bedre. Hvorfor er vi så med? Fordi vi mener, at i den vanskelige situation, som landet er i, i princippet den samme vanskelige situation, som mange andre lande i dag i Vesteuropa er i, er det værste, at man ikke prøver på at gøre noget. Og vi er med, for at Danmark som andre vestlige lande, der er hjemsoget af arbejdsløshed i dag, prøver på at tage skridt til bekæmpelse af arbejdsløsheden, ikke ved direkte understøttelse, men ved at give erhvervslivet større muligheder, end det har.

Disse lovgivninger, og det gælder også for de andre lande, er på en vis måde problematiske, fordi man ikke med sikkerhed kan sige, hvordan de vil virke. Politik er nu engang det muliges kunst. Vi ved ikke, om disse 4 lovforslag opfylder deres formål, men vi kan ikke lade hænderne ligge i skødet i en tid, hvor vi desværre ved, at det ventede konjunkturopsving lader vente på sig og desværre ikke er i sigte før engang i 1976.

Jeg vil også benytte lejligheden til at takke hr. Stetter for det initiativ, han i sidste øjeblik tog til, at der i hvert fald skete noget på dette område.

Steen Folke (VS):

Det er rigtigt, som den socialdemokratiske ordfører, hr. Camre, sagde, at opfindsomheden er stor, når det gælder om at finde på sådan nogle skattefiduser, som alle disse lovforslag her gælder. Nu er der altså indgået et forlig mellem socialdemokratiet og en række borgerlige partier om, hvad der skal gennemføres for øjeblikket. De borgerlige partier kappes indbyrdes om at overgå hinanden på dette område, og socialdemo-

[Steen Folke]

kratiet kappes på sin side med de borgerlige partier. Nu har vi fået et forlig ud af det, som hr. Camre erkendte ikke havde, som han sagde, nogen sikker beskæftigelsesmæssig effekt. Nej, det tør siges.

Vi kan da godt nøjes med at plukke det socialdemokratiske regeringsforslag vedrørende en ekstraordinær afskrivning og om forhøjede ordinære afskrivninger for 1975 ud af buketten og se lidt på det.

Det, som det går ud på, er jo at give forbedrede afskrivningsmuligheder for investeringer i maskiner og andet inventar. Der er ikke nogen som helst grund til at tro, at det vil bedre beskæftigelsen, tværtimod. Det er netop et led i rationaliseringsbestræbelser, at man erstatter den menneskelige arbejdskraft med maskiner af den ene og den anden art. Det sker i forbindelse med den almindelige udvikling af den kapitalistiske produktionsproces, og nu vil man altså lette disse rationaliseringsmuligheder, sådan at maskiner i højere grad kan komme til at overtage menneskeligt arbejde. Jeg mener, at hvis man skal se på den sandsynlige nettoeffekt af lige præcis det socialdemokratiske forslag i denne buket, så er den en ringere beskæftigelse end hidtil.

Men som helhed gælder det om alle disse lovforslag, at det er forslag, som vil give penge i lommen på kapitalejerne, stille dem bedre, men forslag, som på ingen måde vil gavne lønarbejderne. Der vil blive tale om et større profitmargin, når disse forslag bliver gennemført. Derfor siger det sig selv, at VS er imod samtlige lovforslag.

Med hensyn til de ændringsforslag, der er stillet, vil vi stemme for dem, som indskrænker omfanget af skattefiduserne, og imod dem, der udvider omfanget. Visse af forligspartiernes ændringsforslag hører til den ene kategori, og visse af forligspartiernes ændringsforslag hører såmænd til den anden kategori såvel som fremskridtspartiets ændringsforslag.

Hvis det virkelig var arbejdsløsheden, man ville gøre noget ved, var det helt andre ting, der skulle til. Bl. a. på boligbyggeriets område kunne man gøre noget, og der er også forskellige andre områder, hvor man kunne gøre noget. Men det er ikke det, der er tale om med disse forslag. Det er forslag,

der skal gavne kapitalejerne, og som på ingen måde vil løse de beskæftigelsesmæssige problemer. Hvis arbejdsløsheden endelig virkelig skulle afskaffes varigt, ville det kræve et totalt opgør med det system, som lader kapitalejernes profitmuligheder være afgørende for beskæftigelsen, men det får man ikke dette folketing til at gennemføre.

Hjortnæs (S):

Det er jo ikke almindeligt, at jeg som udvalgets formand deltager i den politiske debat her i salen, men det bedrøvede mig at høre hr. Stetter, da han ville tiltage sig æren for, at der kom gang i forhandlingerne. Det må være rimeligt, at også hr. Stetter vedkender sig de faktiske kendsgerninger bag handlingsforløbet. Og hvad er så de faktiske kendsgerninger? For det første at udvalget i enighed udtog det kompleks af lovforslag, som man fandt skulle behandles i en sammenhæng. For det andet at udvalget i enighed tilsluttede sig det forslag til forhandlingsprocedure, som jeg som udvalgets formand fremlagde for udvalget. For det tredje at udvalget på ethvert tidspunkt har været bekendt med, hvornår samråd skulle finde sted, hvornår den politiske drøftelse om disse lovforslag skulle finde sted, og på intet tidspunkt har der været rejst kritik af dette, heller ikke fra hr. Stetters side.

Hr. Stetter kender bedre end de fleste vilkårene for formandskabet i skatte- og afgiftsudvalget. Også på den baggrund bedrøvede det mig, at hr. Stetter vil tiltage sig æren for, at der i dag for folketinget kan fremlægges en buket af lovforslag, som skal løse en række erhvervspolitiske problemer. Jeg er meget overrasket over, at hr. Stetter vil forsøge at tiltage sig æren herfor.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg vil gerne starte med at rette en tak til udvalget for det arbejde, der er gjort omkring dette ganske betydelige antal lovforslag, vi her har til behandling. Jeg vil især rette en tak til det flertal, der har vist en realistisk erkendelse af erhvervslivets behov sammenholdt med den samfundsøkonomiske situation, vi befinder os i.

Regeringen indtog jo det standpunkt, at vi uanset den alvorlige økonomiske situa-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

tion i landet og den idelige kritik af under-skuddet på statsfinanserne godt ville anvende beløb — og også betydelige beløb — under forudsætning af, at de ville føre til en stærkere erhvervsaktivitet. Derfor lagde vi megen vægt på — og jeg er meget glad for, at der har kunnet samle sig et flertal i udvalget om det synspunkt — at de forslag, vi skulle gennemføre, måtte være forslag, hvor der var en vis sammenhæng mellem det provenutab, det ville blive for det offentlige, og så den øgede erhvervsaktivitet, der ville blive resultatet heraf.

Jeg tror, jeg må sige til hr. Brixtofte, at der ikke er nogen saglig baggrund for dette forsøg på at skelne mellem socialdemokratiet på den ene side og så nogle partier, der skulle være mere erhvervsvenlige, på den anden side. Hvis hr. Brixtofte bevægede sig noget mere i erhvervskredse, ville han opleve, at man dér erkender, måske ikke at socialdemokratiet er erhvervsvenligt, hvis det, man forstår ved at være erhvervsvenlig, er at uddele gaver uden hensyn til effekten, men hvis det er et spørgsmål om at vise forståelse for de behov, der ligger i erhvervslivet, og have en realistisk indstilling til erhvervslivets behov og en realistisk indstilling til at gennemføre den lovgivning, der er nødvendig for, at erhvervslivet kan fungere, så tror jeg, hr. Brixtofte må erkende, at der måske ikke er noget parti, der i højere grad har vist denne erkendelse end socialdemokratiet. Jeg har indtryk af, at man i erhvervslivet også erkender dette.

Der har fra forskellig side — også fra dele af det flertal, som står bag de lovforslag, vi her skal vedtage — været udtrykt en beklagelse af, at det ikke er en mere langsigtet politik, en mere langsigtet erhvervspolitik, der gennemføres. Jeg tror, vi skal gøre os klart, at vi lever i et dynamisk samfund, hvor situationen ændrer sig fra periode til periode. Lad mig bare nævne den fuldstændig ændrede konjunkturpolitiske situation fra begyndelsen af 1970'erne og så til indeværende år. Jeg tror, det er en illusion at tro, at erhvervslivet kan være uberørt af de fuldstændig ændrede forhold, samfundet fungerer under, og derfor tror jeg, man skal overveje de tanker, som har været fremført flere gange og senest her af hr. Bernhard Baunsgaard, tankerne om i højere grad at

tilrettelægge dele af vores erhvervspolitik mere konjunkturbestemt. Det kan gælde afskrivningsmulighederne, det kan i høj grad også gælde investeringsfondshenlæggelser og ikke mindst frigivelse af investeringsfondshenlæggelser.

Det er derfor min opfattelse, at vi nok skal være lidt varsomme med at sige, som ligesom har været antydnet: dette var dog trods alt noget; vi må se, om vi kan finde noget, der mere permanent letter erhvervslivets vilkår. Jeg tror, vi skal slutte op omkring de ting, et flertal her er blevet enige om, som egnede foranstaltninger, gældende for det år, vi er inde i og det følgende år. Jeg tror ikke, man nu skal spille ud og sige, at man skulle have gennemført meget mere og meget større lettelser for erhvervslivet. Vi kunne jo være i en situation om halvandet år, hvor konjunkturerne er af en sådan karakter, at det måske ikke ligefrem var en lettelse i forhold til erhvervslivet, der ville være behov for.

Disse bemærkninger betyder ikke, at jeg tager afstand fra, at der ligger nogle problemer tilbage af mere generel karakter, som vi skal løse. Lad mig bare som eksempel herpå nævne de lodrette fusioner, som vi har et forslag liggende om, og som flertallet er indstillet på at finde en løsning på i næste samling. Vi har ved en tidligere lejlighed haft problemerne oppe omkring dele af loven om særlig indkomstskat. Der er en lang række ting tilbage her, som jeg mener det er vigtigt at vi får klaret. Det, jeg gerne vil advare imod, er, at man nærer en forventning om, at der fra samfundets side om en kortere tid kan pumpes ganske mange penge yderligere ud til erhvervslivet. Hvis man forsøger at skabe en sådan forventning, så kunne det bevirke, at de ting, vi her gennemfører med det klare sigte hurtigt at skabe en øget erhvervsaktivitet, ikke fuldt ud får den virkning, som er tilstræbt fra vores side og fra flertallets side.

Jeg har gerne villet gøre disse mere generelle bemærkninger, fordi jeg tror, det er vigtigt, at vi er nået til enighed omkring disse forslag. Jeg tror, der her ligger en mulighed for lidt hurtigere, end det ellers ville have været tilfældet, at få en stærkere erhvervsaktivitet, og det er der al mulig grund til at stræbe imod.

Jeg skal derefter gøre nogle få bemærk-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

ninger til det, der er blevet sagt under denne andenbehandling. Jeg vil gerne takke hr. Glistrup for de bemærkninger omkring den samlede pakke, som hr. Glistrup fremførte heroppefra. Jeg forstod det sådan, at også fremskridtspartiet vil medvirke til gennemførelsen af en række af disse ting.

Jeg skal til hr. Bernhard Baunsgaard sige, at jeg er helt opmærksom på, at man i Norge har nedsat en kommission, som skal se på muligheden af at opdele de privatejede erhvervsvirksomheder i en erhvervsdel og en privatdel. Jeg har hidkaldt det kommissorium, som kommissionen har fået. Dette kommissorium opridser en lang række af de problemer, som vi også har haft fremme i drøftelser i ministeriet, men jeg vil følge meget nøje, hvad der sker i den norske kommission, og det er et forhold, som vi også vil beskæftige os med her.

Jeg skal notere mig, at hr. Ømann ikke havde så megen tillid til, at disse håndterer — det var det udtryk, hr. Ømann brugte — til erhvervslivet ville have nogen større effekt. Når jeg godt vil nævne det, er det måske også for at berolige hr. Steen Folke en smule. Han var meget bekymret over de forslag, der her gennemføres, men bekymringen kan måske i nogen grad begrænses af hr. Ømanns vurdering af, hvilke beløbsstørrelser vi snakker om.

Jeg skal igen her notere, at der er en klar sammenhæng mellem det provenutab, der opstår, og den aktivitet, der iværksættes i kraft af de forslag, vi har til behandling her.

Jeg skal til hr. Kaj Hansen sige, at det er nok rigtigt, at der vil blive opereret med skiftende flertal, men jeg vil gerne notere, at der er et flertal bag ved den samlede pakke, som fremlægges til beslutning her.

Jeg vil være meget glad, hvis det flertal, som er enigt i gennemførelsen, kan udvides til at blive et meget bredt flertal her i folketinget, men det er ikke nogen chancesejlads, det er ikke nogen tilfældighed, hvad der kommer igennem her, og hvad der ikke kommer igennem, der er heldigvis tilslutning til en pakke, der er afbalanceret i sit indhold.

Hr. Kaj Hansen efterlyste en samlet oversigt over den støtte, der ydes til erhvervs-

livet. Jeg skal ikke afvise at medvirke ved etableringen af en sådan, men skal nævne, at det vist bliver nødvendigt for os lidt klarere at få defineret, hvad man mener med støtte til erhvervslivet, som forudsætning for, at man kan give sig til at vurdere disse ting. Men det kan vi måske få hjælp til i næste samling.

Jeg skal til sidst til hr. Steen Folke sige, at sigtet for os i dette her er, at vi skal have et erhvervsliv, der kan fungere. Det er en forudsætning for, at vi har en acceptabel beskæftigelsesgrad i Danmark. Jeg tror, det er åbenlyst, at hvis der kommer provenutab for det offentlige her, betyder det en højere erhvervsaktivitet og dermed en højere beskæftigelse.

Jeg må sige, at jeg er overrasket over — ja, jeg ved ikke, om jeg skal være overrasket — men udtrykket, at „disse forslag vil føre til en større profitmargen“, må vist hænge sammen med en meget speciel opfattelse af, hvad profit er i erhvervslivet.

Endelig skal jeg som det sidste til hr. Steen Folke sige, at hvis det her er det, som man fra venstresocialisterne forstår ved skattefiduser, så må jeg sige, at vi har en ganske forskellig opfattelse af, hvad skattefiduser er; sådanne er vi til enhver tid parat til at bekæmpe. Det her tror jeg er en lovgivning, der totalt set er nyttig for det danske samfund, og jeg skal endnu en gang udtrykke tilfredshed med, at det lykkedes i denne samling at gennemføre disse forslag.

Brixtofte (V):

Allerførst vil jeg sige til hr. Glistrup, at ved at kalde investeringsfondshenlæggelse for en skattefidus skader hr. Glistrup erhvervslivet ganske betydeligt. Samtidig røber udtalelsen en total mangel på kendskab fra hr. Glistrups side til det egentlige produktive erhvervsliv. En investeringsfondshenlæggelse skal finansiere en investering, og det er investeringer, vores erhvervsliv trænger til. Opsparing med henblik på at betale de nødvendige investeringer er derfor fornuftig og rigtig. Jeg kunne godt se, at hr. Glistrups udtalelse vakte glæde hos VS og kommunisterne, og den jubel misunder jeg ikke hr. Glistrup.

Hr. Bernhard Baunsgaard beklager, at vi ikke kan få love af mere varig karakter.

[Brixtofte.]

Men det var der jo netop mulighed for, hvis man fik vedtaget venstres forslag. De i dag behandlede forslag er jo en del af den helhedsplan, som venstre lagde frem, og som varigt vil skabe lavere omkostninger og bedre investeringsmuligheder i erhvervslivet. Det er lidt bagvendt at komme nu bagefter og beklage, at det ikke blev en langsigtet politik, når man ikke var der på det rigtige tidspunkt.

Hr. Stetter sagde, at erhvervslivets problemer ikke er løst med disse forslag. Hvor har hr. Stetter dog ret. Samtidig erklærede hr. Stetter med stolthed, at det er et konservativt initiativ, og at konservative synspunkter var trængt igennem. Ak ja, så må man jo blot beklage, at konservativ politik er midlertidige løsninger i stedet for de varige løsninger, som venstre har foreslået.

Jeg synes ikke, hr. Arne Bjerregaard fra kristeligt folkeparti kom ind på straksafskrivningerne; jeg synes ellers, at kristeligt folkeparti i valgkampen talte meget om, at man skulle forhøje straksafskrivningerne fra de 1.200 kr. Det har måske nok den forklaring, at kristeligt folkeparti på dette punkt så klart løber fra sit valgløfte og i dag stemmer imod venstres forslag om at forhøje grænsen fra 1.200 kr. til 1.800 kr. Jeg synes ikke, at der er noget beundringsværdigt i den forhandlingsteknik, at man giver afkald på noget i en forhandling, som der er et klart flertal for her i folketinget.

Må jeg til sidst endnu en gang beklage, at der ikke er flertal for en egentlig langsigtet erhvervspolitik; det er det, der skal til, hvis vi skal skabe en større beskæftigelse. Hvis ikke snart folketingets flertal og også skatteministeren erkender, at det, der skal til, er en politik, der dæmper omkostningerne og forbedrer investeringsmulighederne varigt, kan man ikke nå frem til den fulde beskæftigelse, som vi alle går og ønsker.

Glistrup (FP):

I mit første indlæg optog jeg en polemik mod hr. Brixtofte i anledning af de finter, han havde rettet imod kristeligt folkeparti. Med mine bemærkninger vil jeg gerne understrege to ting, nemlig for det første, at et parti, der har mindre end 89 mandater i dette ting, må affinde sig med, at det ikke

kan få gennemført alt ud til yderste outrede konsekvens af, hvad det har ønsket og fremført som sine synspunkter under en valgkamp og i og for sig principielt også fastholder efter valgkampen. Og for det andet, at et parti, der på et givet felt mener at have opnået alt i alt ud fra sine synspunkter en tilfredsstillende helhedsfremgang, som vi forstod på hr. Arne Bjerregaard at kristeligt folkeparti har her med at udvide afskrivningerne til også at gælde 1976 med 45 pct. o. lign., kan komme i den situation, at det positivt må stemme imod et forslag, som partiet i og for sig principielt gik ind for, her venstres forslag om at forhøje småaktivgrænsen.

Denne tråd tog hr. Stetter så op og sagde, om man nu kunne tro på, at det, jeg sagde, ville gælde for fremskridtspartiet i fremtiden. Dertil skal jeg føje, at det, jeg gav udtryk for, var i og for sig intet andet, end hvad fremskridtsbevægelsen i de snart 4½ år, den har eksisteret, til enhver tid har sagt og søgt at efterleve i ethvert politisk spørgsmål. Når jeg alligevel traskede i disse tilsyneladende så vel udtrådte fodspor, var det, fordi mange partier, skal vi sige 9 partier, i dette ting i deres udadvendte propaganda forsøger at klæbe på fremskridtspartiet, at vi er et alt-eller-intet-parti, at vi ikke er til at forhandle med osv. Derfor synes jeg, det var en passende lejlighed, når man nu havde hørt hr. Brixtoftes udfordrende bemærkninger, til at tage det op og gentage det én gang til. Derfor er mit svar til hr. Stetter: lad nu være med at forville jer i det konservative folkeparti til selv at tro på den propaganda, som man på linje med andre partier fører. Vær klar over, at fremskridtspartiet er altid rede til at forhandle om at opnå fremskridt, og vi er ikke nogle, som absolut vil have tromlet igennem de yderstandpunkter, som vi måske repræsenterer på nogle felter. Det kommer den dag, vi har de 89 mandater, men det har vi desværre ikke endnu.

Hr. Bernhard Baunsgaard rider jo i alle sine skattepolitiske indlæg én af tre kæpheste. Da der i dag ikke var tale om, hvad hr. Zahle mente om gifte kvinders beskætning, eller om, hvad hr. Bernhard Baunsgaard havde gjort for at forbedre landsskatteretten for 2 år siden, hvad den ikke er blevet, så måtte hr. Bernhard Baunsgaard altså ty

[Glistrup]

til den tredje mulighed, han har, nemlig at sige, at det, som fremskridtspartiet mener om søfolk, er virkelig helt skrupforkert. Jeg mener, jeg har svaret på det mange gange, men når nu hr. Bernhard Baunsgaard gjorde så meget ud af det, så lad mig da gentage: fremskridtspartiet har som et hovedprogrampunkt, at vi meget gerne totalt vil afskaffe indkomstskatten, og som et led i det er det givet, at det modul, der hedder sømandsbeskatningen, skal fjernes med et snuptag på et eller andet tidspunkt. Her er problemet så: er forholdene vedrørende søfolkene det, at det snuptag bør tages i begyndelsen af afviklingen af indkomstskatten eller senere? Af en række forskellige grunde mener vi, at det skal tages i begyndelsen, og under den helhedssynsvinkel må vores forslag om sømandsskattens afskaffelse ses. Derfor var der ingen holdepunkter i, at hr. Bernhard Baunsgaard nu for syttende gang red denne kæphest. Nu må det været gået op på tilstrækkelig pædagogisk vis, selv for en pædagog, hvad det er, vi mener om det.

I forhold til hr. Brixtofte er situationen jo den, at han og jeg har forskellig opfattelse af, hvordan investeringsfondsordningen virker. Hans opfattelse er den gængse politiske, som er tromlet igennem fra erhvervenes skatteseekretariat og gik igennem i 1957 med 8 stemmer mod 7 i afskrivningsbetænkningen, af, hvordan investeringsfonds skal virke i retning af, at det er samfundsnyttigt osv. Det er altså en gængs teoretisk opfattelse. Jeg tør i al beskedenhed tillade mig at sige, at jeg igennem de 18 år, vi har haft investeringsfonds, har fået en ret bred skattepraktikererfaring for, hvordan det virkelige liv fungerer på dette felt, og derfor har jeg en anden opfattelse. Det har vi haft adgang til at føre en meget principiel diskussion om allerede i foråret 1974, da venstre under en helt anden konjunktursituation fremsatte det forslag, som nu går igen, med forhøjelsen fra 20 til 25 pct. Men hele den principielle diskussion kan vi da i hvert fald gøre os klar. I en arbejdsløshedssituation kan det ikke være rigtigt at præmiere folk for at undlade at sætte beskæftigelse i gang. Det må selv hr. Brixtofte kunne forstå, og lad os så gemme uoverensstemmelsen om det principielle i øvrigt til engang, hvor vi har fuld beskæftigelse her i landet, men nu er det i

hvert fald forfejlet med venstres forslag på det punkt.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal ikke på nogen måde rejse tvivl om, hvorvidt hr. Glistrup forstår, hvad det er, jeg siger. Men når hr. Glistrup så taler om noget ganske andet end det, jeg har sagt, så må forklaringen altså findes et andet sted, for der er ingen, der vil betvivle, at det ærede medlem er i stand til at opfatte. Jeg skal gentage, så der i hvert fald ikke er nogen i denne sal, der er i tvivl om, hvad det var, jeg sagde.

Fremskridtspartiet siger i den betænkning, der er afgivet, at de midler, der er til rådighed for indkomstskattelettelser, bør benyttes til generelle lettelser for alle skatteydere. Ja, det siger man i dag. Den anden dag ønskede man at bruge disse midler til lettelse for en afgrænset gruppe, sømænd. Og så er mit spørgsmål, som hr. Glistrup omhyggeligt undgik at komme ind på: tror man, at man kan blive ved med at bilde skatteydere og vælgere den slags ind? At man den ene dag kan sige det ene og den anden dag det stik modsatte, uden at det får følger? Jeg regner ikke med det, og jeg håber ikke på, at det vil lykkes ret meget længere for fremskridtspartiet.

Derefter vil jeg gerne sige tak til ministeren for tilsagnet om at overveje en mere varig og mere smidig erhvervslovgivning. Jeg forstod på ministeren, at det skulle ske på en række områder, og jeg er enig med ham.

Jeg vil også gerne takke ministeren for tilsagnet om, at han vil overveje at undersøge de private erhvervsdrivendes skatteforhold. Jeg håber, at undersøgelsen vil bevirke, at det bliver muligt for os at nå til en mere rimelig beskatning af private erhvervsdrivende i sammenligning med selskaber.

Der er et enkelt punkt i forbindelse med et af de lovforslag, vi behandler, nemlig lovforslag nr. 30 om tilbageførsel af underskud i aktieselskaber m. v., som jeg gerne vil have drøftet i udvalget mellem anden og tredje behandling, og jeg beder om, at der bliver givet mulighed for det.

Måtte jeg endelig til hr. Brixtofte sige, at når hr. Brixtofte beklager, at vi ikke støtter venstres forslag, der jo ville give en mere varig erhvervslovgivning, ja, så er det rig-

[Bernhard Baunsgaard.]

tigt, men den ville ikke blive mere smidig, og det er jo det, erhvervslivet har brug for. Endvidere må jeg gøre hr. Brixtofte opmærksom på, da han øjensynlig ikke har bemærket det, at venstre fortsat diskriminerer mellem private erhvervsdrivende og selskaber og nu vil gøre det i øget omfang ved en varig lovgivning. Noget sådant mener vi ikke man skal, og derfor kan jeg ikke støtte venstres forslag.

Stetter (KF):

Hr. Ømann har ret i, at mange virksomheder ikke orker at udnytte de gældende afskrivningslove. Det skyldes simpelt hen, at disse private produktive arbejdspladser ikke har en tilstrækkelig stor indtjening. Jeg mener heller ikke, at jeg på noget tidspunkt i mit indlæg har overdrevet virkningerne af de lovforslag, som vi her behandler.

Jeg kan henlede hr. Ømanns og tingets opmærksomhed på de konsekvensberegninger, som Industrirådet har foretaget på grundlag af de forslag, som vi behandler her. Jeg skal ikke komme nærmere ind på enkeltheder i disse konsekvensberegninger, blot nævne, at selv efter et forsigtigt skøn mener Industrirådet, at forslagene har særdeles gunstige virkninger på beskæftigelsen både på kort og på lang sigt, fordi vi derved får oprettet nogle arbejdspladser.

Industrirådet gør rigtigt opmærksom på, at vi umiddelbart får et provenutab, men det vil blive mere end opvejet af forøgede skatteindtægter og mindsket arbejdsløshedsunderstøttelse. Der vil også blive tale om en forringelse af betalingsbalancen i det første år, siger man fra Industrirådet, men den forbedres i de næste som følge af den produktionskapacitet, der skabes i eksport-erhvervene. På dette sidste punkt — og det er jo det vigtige, og det er det, jeg mener vi alle bør skrive os bag ørerne — adskiller erhvervsinvesteringer sig fra f. eks. investeringer i den offentlige sektor.

Hr. Hjortnæs gjorde nogle bemærkninger vedrørende mit indlæg. Jeg vil gerne sige, at dette indlæg ikke var nogen kritik af det ærede medlems ledelse af arbejdet i udvalget. Det kunne jeg undertiden få et indtryk af, når jeg hørte hr. Hjortnæs' indlæg. I øvrigt må jeg sige, at formanden for skatte- og afgiftsudvalget har et helt forkert ud-

gangspunkt. Jeg har ikke tiltaget mig æren for noget som helst, det ligger langt fra mig, måske også langt fra mig at tiltage mig æren for det arbejde, jeg udfører. Jeg svarede på hr. Brixtoftes bemærkninger, som gik ud på, at det ærede medlem klandrede de borgerlige partier for ikke at have støttet venstres forslag. I øvrigt må jeg henvise hr. Hjortnæs til at læse mit indlæg i sammenhæng i Folketingstidende. Jeg mener ikke, at der heri er noget som helst, der berettiger hr. Hjortnæs til at fremkomme med det indlæg, som han gjorde.

Så skal jeg kun til slut sige, at jeg lyttede med stor glæde til hr. Glistrups bemærkninger om fremskridtspartiets filosofi, når det gælder forhandlinger her i huset. Denne filosofi svarer ikke helt til den erfaring, jeg har, når vi har været i forhandling med det ærede medlems store parti. Jeg håber, at der er tale om en holdningsændring, i hvert fald vil jeg huske denne erklæring.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må beklage, at jeg ikke kunne være her under hr. Brixtoftes indlæg, men ad omveje har jeg fundet frem til, at hr. Brixtofte nok en gang harcelerer over, at kristeligt folkeparti ikke tager skyldigt hensyn til hævelsen af småaktiver, som kan afskrives én gang for alle, og at kristeligt folkeparti i valgkampen har kørt stærkt på dette. Det sidste er knap nok rigtigt. Vi har vel nævnt det i valgkampen.

Jeg må nok gøre hr. Brixtofte opmærksom på, at i et forlig er det ganske umuligt at få alt, hvad man ønsker. Jeg må nok henvise hr. Brixtofte til, hvad venstre selv har opnået på mangfoldige andre områder, og hvad venstre har sagt i valgkampen. Jeg har noteret mig, at venstre sagde, at de vil fjerne al beskatning af produktionsjorden, men nu er det ikke produktionsjorden, der interesserer dem. Nu er det såmænd den dyre jord og parcellusejere osv., der interesserer dem mere end produktionsjorden, som ikke skal fritages for beskatning. Lad mig sige med hensyn til kapitalvindings-skatten, at der var visse af venstres medlemmer, der sagde, at den fuldstændig skulle afskaffes. Jeg kan ikke se, at man har fået afskaffet den med det forlig, man har indgået. Jeg har noteret mig, at venstre har arbejdet for et frit boligmarked. Gad vide, om

[Arne Bjerregaard.]

venstre har fået gennemført et frit boligmarked. Man har indgået et forlig, et fornuftigt forlig osv.

Altså må jeg notere over for hr. Brixtofte, at i et forlig er det ikke muligt at opnå alt, og venstre har så sandelig heller ikke opnået alt, og det forventer jeg heller ikke de nogen sinde får og håber heller ikke at de får.

Må jeg igen sige, at jeg må notere mig, at venstres formand sagde til mig eller skrev til mig, at det vil være ganske umuligt på noget område med dette tings sammensætning at få tilgodeset sine synspunkter 100 pct. Det er det, vi noterer her. Det er det, som er realiteten. Vi har været med til at gennemføre én, mener vi, afbalanceret pakke, altså med flere forslag, som har en vis balance, og så kan man sige, at på andre områder har det nok været muligt med enkelte forslag, som jeg igen må notere at venstre har været med til. Når det er et enkeltstående forslag, havde man haft mulighed for at udnytte et flertal. Her var der ikke mulighed for at udnytte et flertal, fordi det indgår i en samlet pakke.

Så må jeg til slut sige til hr. Stetter, at det irriterer ikke mig, om hr. Stetter får æren for dette, når bare vi har fået den store del, havde jeg nær sagt, af indseendet med, hvorledes disse forslag blev udarbejdet, hvorefter hr. Stetter så bagefter kunne tilslutte sig.

Steen Folke (VS):

Jeg skal ikke gå ind i nogen større diskussion med ministeren for skatter og afgifter om begreber som profit, det vil sikkert ikke tjene noget formål. Det er jo trekvart århundrede siden i hvert fald, at socialdemokratiet har forladt den marxistiske samfundsopfattelse og den marxistiske samfundsteori.

Jeg vil derimod gøre et par bemærkninger om andre ting. Ministeren for skatter og afgifter var inde på et andet begreb, som unægtelig er mindre veldefineret, nemlig begrebet skattefiduser. Jeg skal ikke nøjes med at henvise til, at landets førende skatteekspert, hr. Glistrup, er enig med mig i anvendelsen af dette begreb i den her sammenhæng. Selv om det ikke var tilfældet, kunne jeg godt finde på at insistere på det. Jeg vil bare gøre opmærksom på, at når jeg

snakker om skattefiduser, så er det ikke nødvendigvis noget ulovligt, ja, jeg vil sige, der er ikke engang i den normale anvendelse af det noget ulovligt, men tværtimod noget lovligt. Det er jo sådan, at det hører med til det kapitalistiske system, den måde, det indrettes på, at man giver alle disse fiduser til virksomheder, kapitalejere og enkeltpersoner osv., giver disse muligheder for at afskrive og fradrage en række udgifter på forskellig vis. Det er det, jeg omtaler som skattefiduser. Jeg er klar over, at det er en væsentlig betændel af det system, man administrerer, men det bortforklarer ikke, at der er tale om skattefiduser, som begunstiger kapitalejerne og de besiddende i samfundet på forskellig vis.

Til sidst vil jeg lige sige noget om spørgsmålet om den større erhvervsaktivitet, som ministeren for skatter og afgifter var inde på. Det socialdemokratiske regeringsforslag, sagde han, medfører et provenutab for staten, som vil resultere i større erhvervsaktivitet og dermed større beskæftigelse. Det var nogenlunde sådan, ordene faldt. Jeg benægter ikke, at det socialdemokratiske forslag vil medføre en større erhvervsaktivitet, vel at mærke forstået på den måde, at man vil investere i nye og større maskiner, hjulene vil snurre hurtigere og hurtigere. Det kan man jo godt sige er større erhvervsaktivitet, men det, jeg benægter, er, at der er nogen sammenhæng mellem denne form for aktivitet og så beskæftigelsen, for større aktivitet forstået på den måde, at hjulene kommer til at snurre hurtigere, kan udmærket forenes med mindre beskæftigelse. Jeg tror ikke, at ministeren for skatter og afgifter er så naiv, som han foregiver, når han lader, som om der skulle være en automatisk entydig sammenhæng mellem denne aktivitet, bl. a. som følge af disse øgede muligheder for afskrivning og investering i maskiner, og så beskæftigelsen.

Hjortnæs (S):

Til hr. Stetter vil jeg gerne sige, at jeg hæftede mig meget ved det, hr. Stetter sagde, og jeg har såmænd ikke nødigt at vente på fortrykket, for de ord, der faldt, var disse: at der kom gang i forhandlingerne, skyldes alene et konservativt initiativ. Jeg er altså nødt til at gentage, hvad jeg også sagde før, at proceduren omkring behandlin-

[Hjortnæs.]

gen af disse lovforslag har været fremlagt og er godkendt af samtlige partier i udvalget. Derfor kan jeg ikke som formand for udvalget acceptere, at en sådan udtalelse kommer til at stå uimodsagt.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må beklage, at jeg måske har givet anledning til en misforståelse ved at jeg skulle have udtalt, at venstres formand skulle have sendt mig et brev. Så vidt jeg kan ransage min hukommelse, kan jeg i hvert fald ikke finde frem til, at jeg skulle have udtalt, at der er sendt mig noget brev. Jeg har udtalt, at jeg altså har skrevet i et af vore blade, Erhvervs Bladet, om kapitalvindingsskatten, og her er svaret fra venstres formand netop om disse politiske muligheder, der er i dette ting, altså det muliges kunst, at det er det, man må praktisere her i øjeblikket. Er det blevet opfattet anderledes af dette ting, så beder jeg undskyldte, at jeg ikke har udtrykt mig klart nok. Jeg håber hermed, at det skulle være klart nok formuleret.

(Kort bemærkning).

Stetter (KF):

I modsætning til hr. Hjortnæs giver jeg mig ikke af med at referere fra udvalgs møder. Vi har forskellig opfattelse af det, der er sket i udvalget, og det må man så acceptere.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg skal her i denne omgang gøre to bemærkninger, den ene skal være til hr. Brixtofte. Når jeg gør den, så er det ikke mindst fordi hr. Bernhard Baunsgaard brugte udtrykket, at venstres forslag måske havde mere varig karakter. Vel, det er tænkt som et forslag, der skulle have ubegrænset løbetid, men jeg vil gerne sige som min bestemte opfattelse, at hvis vi gennemførte venstres forslag om afskrivning på 120 pct. af de investeringer, der bliver foretaget, så blev dette folketing nødt til i løbet af meget kort tid at ændre det. Der ville blive lukket op for muligheder for misbrug af af-

skrivningsreglerne i et omfang, som ville tvinge dette folketing til meget hurtigt at ændre lovgivningen. Derfor betragter jeg venstres forslag, som det er fremlagt, som et meget kortsigtet forslag. Det er ikke det, jeg forstår ved en langsigtet erhvervs politik.

Det næste, jeg gerne vil sige, er til hr. Steen Folke, som tog hr. Glistrup til indtægt for, at denne samlede pakke skulle være skattefiduser. Dér vil jeg gerne henvise hr. Steen Folke til at læse hr. Glistrups første indlæg her i dag, som jeg havde lejlighed til at takke for, da jeg var heroppe før. Det er rigtigt, at hr. Glistrup gjorde nogle betragtninger omkring skattefiduser. Som jeg hørte det, gik de primært på investeringsfondsløven, og dér kan jeg oplyse hr. Steen Folke om, at det er et lovforslag, som vi vil stemme imod ved tredje behandling, det indgår ikke i den aftale, som et flertal her i folketinget har truffet beslutning om at gennemføre.

Det sidste, jeg skal sige, er, at det er rigtigt, at jeg har givet udtryk for den opfattelse, at der er en sammenhæng mellem det provenutab, der måtte opstå som følge af disse lovforslag og så den erhvervsaktivitet, der vil blive, og det er der på flere måder. Det er der bl. a. derved, at hvis der bliver anvendt det forslag om investeringsfradrag, som indgår i pakken, ja, så betyder det, at der bliver sat erhvervsbyggeri i gang, for det er kun det, der starter efter dette lovforslags vedtagelse, der får dette fradrag, og det vil altså sige, der bliver erhvervsaktivitet, der bliver beskæftigelse til dansk byggeindustri.

Jeg skal da også tilføje, at de maskiner, som i givet fald blev indkøbt som følge af denne forøgelse af afskrivningsmuligheden i 1975-76, jo skal produceres, og alene heri vil der ligge en stærk erhvervsaktivitet. Jeg mener ikke, der er nogen grund til at tro, at der ikke generelt set vil være en stærkere erhvervsaktivitet, hvis dansk erhvervsliv bliver mere konkurrenceedygtigt end i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m. v. [optaget af Anders Andersen].

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges med 111 stemmer mod 31; 5 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes med 126 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges med 90 stemmer mod 58; 5 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4 betragtedes som vedtaget med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes med 126 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 6
vedtoges med 111 stemmer mod 34; 5 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 7 betragtedes som vedtaget med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes med 126 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 9 og 10, § 1 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 11 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om skattemæssig tilbageførsel af underskud i aktieselskaber m. v. [optaget af Anders Andersen].

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges med 92 stemmer mod 58.

Ændringsforslag nr. 2 og 3, § 1, således ændret, §§ 2 og 3, ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 4, § 4 i den ændrede af-

fattelse, ændringsforslag nr. 5, § 5, således ændret, og § 6
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om en ekstraordinær afskrivning og om forhøjede ordinære afskrivninger for 1975.

Ændringsforslag nr. 2 om indsættelse af en ny paragraf i stedet for §§ 1-7
forkastedes med 124 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges med 100 stemmer mod 14; 34 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 6 om en ny affattelse af § 3, § 3 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 7, § 4, således ændret, ændringsforslag nr. 8, § 5, således ændret, ændringsforslag nr. 9, § 6, således ændret, §§ 7 og 8 og ændringsforslag nr. 1 angående titlen
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om midlertidigt investeringsfradrag [af Stetter m. fl.].

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges med 100 stemmer mod 13; 34 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 1, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges med 100 stemmer mod 5; 42 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 2, således ændret, og §§ 3 og 4
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds [optaget af Anders Andersen].

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 48 stemmer mod 23; 77 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes med 34 stemmer mod 32; 79 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udv. for forretningsordenen (12/6 1975):

Udtræder: Glistrup

Nyt medl.: Kjærulff-Schmidt

Udv. om offentlige arbejder (12/6 75):

Udtræder: Bach

Nyt medl.: Arentoft

Det polit.-økon. udvalg (12/6 75):

Udtræder: Brusvang

Nyt medl.: Erhard Jakobsen

Udtræder: Gudme

Ny stedf.: Grethe Philip

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 13. juni, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Om folketingsvederlagets størrelse m. v.) [af Skytte m. fl.].

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om sygehusvæsenets deltagelse i uddannelse inden for kliniske fag ved det lægevidenskabelige studium m. v.

3) Tredje behandling af:

Forslag til skolelov [af Halvggaard m. fl.].

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om folkeskolen [af Tove Nielsen m. fl.].

5) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om teatervirksomhed.

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Ændret klageadgang, dagpenge ved adoption m. v.).

7) Tredje behandling af:

Forslag til lov om statsgaranti for driftslån til ejere af fiskerfartøjer.

8) Tredje behandling af:

Forslag til lov om overførelse af Fødselsanstalten i Jylland til Århus amtskommune.

9) Tredje behandling af:

Forslag til lov om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne.

- 10) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om forlængelse af Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde.
- 11) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om forlængelse og ændring af statsgaranti i forbindelse med Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde.
- 12) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om stempelafgift. (Forhøjelse af afgiften for pantebreve).
- 13) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af færdselsloven.
- 14) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ophævelse af lov om den sociale pensionsfond [af Jørgen Junior m. fl.].
- 15) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om den sociale pensionsfond.
- 16) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ventetillæg samt ændret klageadgang m. v.).
- 17) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m. v.).
- 18) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m. v.).
- 19) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familiedydelser. (Ændring af børnetilskud og pristals-
- regulering, indførelse af en ungdomsydelse og ændret klageadgang).
- 20) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer vedrørende førtidig folkepension, rådighedsbeløbet, refusion m. v.).
- 21) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension. (Decentralisering m. v.).
- 22) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændringer vedrørende dispensationsenkepension, ophævelse af bestemmelserne om hjælp til enker m. v.).
- 23) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Krav imod Lønmodtagernes Garantifond).
- 24) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Garantifond. (Overdragelse af krav til en statsanerkendt arbejdsløhedskasse).
- 25) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ophævelse af lov om mægling i arbejdsstridigheder [af Kurt Hansen og Steen Folke].
- 26) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om naturfredning.
- 27) *Første behandling af:*
Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
- 28) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove m. v. (Skattefrihed for sociale pensioner og visse andre ydelser).
- 29) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

30) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

31) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

32) *Første behandling af:*

Forslag til lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

33) *Første behandling af:*

Forslag til lov om begrænsning af stigningen i lejeværdierne af egen bolig fra 1974 til 1975.

Mødet hævet kl. 15.12.
